

Franz Kafka: Proces, 1925

- Psk je ujet v kolesje sveta; spreminja se v praznino, zato raste v njem občutek krivde, da izdaja svojo najglobljo resnico
- v r podobe čudnih, a tipičnih situacij
- za junaka je edina pot zanikanje, s tem pa ga postane strah, napade ga občutek tesnobe
- uradi – zatohli, polni avstrijskega birokratizma: sam je spoznal moč tega kolesja, ki človeka zagradi in ga več ne izpusti, moč višjih uradnikov, nemoč šibkega posameznika
- Ameriko, Grad in Proces je Kafka označil kot trilogijo samote
- podoba človekove samote
- tema: nepopolnost človekovega početja
- čl' upspehi so le delni, njegovo Ž je blodnja; do zadnjega cilja nikoli ne pride
- več razlag:
  - o vizija samote, ki jo doživlja obtoženec
  - o kritika birokracije v Avstriji
  - o podoba terorja, ki ga je razvil nacionalni socializem

- Josef K. se na svoj 30. rojstni dan zbudi v sobi kot običajno, le da sta pri njem dva stražnika; povesta, da je obtožen, ne vesta pa česa; proti njemu pripravljajo proces; K. je jetnik, ki se lahko giblje, hodi v službo, na obiske k prijateljicam; sprva je prepričan, da gre za potegavščino njegovih prijateljev za njegov rojstni dan, hoditi mora na zaslišanja, dobiva občutek, da je nemočen; izve, da zanj ni oprostive; na koncu prideta po njega dva človeka, odpeljeta ga v kamnolom, položita glavo na kamen in ga zabodeta; K. ima občutek, da mu je proces vzel vse dostojanstvo, da umira kakor pes; boji se, da ga bo sramota preživela
- do 30. leta je bil povsem običajen uradnik, vestno je opravljal svojo službo, hodil s prijatelji na sprehode in obiske, na pijačo; toda njegovo Ž je bilo v resnici pusto
- ko se začne proces proti njemu, odkriva, da je živel lažno, da je sam, da je vse do njega postalo sovražno
- na sodišču slikar Titorelli slika boginjo pravice, ki se spremeni v boginjo lova: K. prične boj proti sodniku, ki ga sploh ne pozna; bori se tudi za druge; res gre pri njem za posamezen primer, vendar se to dogaja tudi drugim; hoče pokazati na podkupljivost sodnikov, na to, da sodišče prijemlje nedolžne ljudi in vodi proti njim nesmiselne postopke
- odvetnik je nekoristen; ne zna mu povedati resnice o njegovem procesu, ne zna mu predstaviti sodišča, zato ga K. odslovi
- slikar Titorelli ga še najbolje seznanja z naravo sodišča; pove mu, da oprostitev ni mogoča; pot pelje samo do obsodbe
- trgovec Block je zgled, kakšen postane Čl, ki ga dobi v roke ta nevidna oblast; dolga leta je v mukah, strahu, išče zaveznikov, vendar tej nevidni mreži ne more uiti; plazi se kakor pes, nima več nikakršnega dostojanstva
- Josef K. je hladen do matere – ni je obiskal že 3 leta
- do gdč Buerstner je sebičen, pri nji hoče dobiti le tolažbo in pomoč pri procesu (vzglede za njo njegova zaročenka Felice Bauer); rad bi jo poklical po imenu, pa ga ne ve
- enako je z razmerji do Else in Leni: površno, prazno
- Josef K. je premalo pogumen, da bi vzel svojo usodo nase, da bi se soočil s samoto
- prepričan, da ni kriv, da se mu godi krivica
- vzbuja pa občutek, da je kriv, ker je hladen, preračunljiv, brezbrizen, ker beži pred odgovornostjo
- zdi se, da ni izhoda, upanja, toda

- Kafka verjame v neuničljivo človekovo notranjo moč